

2006. július 6., csütörtök

7. felszólítja a Bizottságot, hogy haladéktalanul értékelje a csoportos létszámcsökkentésről és vállalatbezárásokról szóló 75/129/EGK irányelv alkalmazását, és tegyen javaslatot az irányelvnek történő megfelelés biztosítására szolgáló intézkedésekre;
8. üdvözli az Európai Globalizációs Kiigazítási Alap létrejöttét, amely a csoportos létszámcsökkentésekre való tekintettel támogatni fogja a dolgozókat, és fejleszteni fogja a szociális és oktatási infrastruktúrát, és felszólítja a Tanácsot, hogy a Parlament első olvasatát követően a lehető leghamarabb fogadja el közös álláspontját, és biztosítsa a visszamenőleges hatállyal történő alkalmazhatóságot azokban az esetekben, ahol a jelenleg folyó bezárások hatásai 2007-re is áthúzódnak;
9. kifejezi mindazokkal a dolgozókkal, családjaikkal és közösségeikkel való együttérzését, akiket a létszámcsökkentések érintenek;
10. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Bizottságnak, a Tanácsnak, tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, valamint az Európai Szakszervezetek Szövetségének és az Európai Gyáriparosok és Munkáltatók Szervezetei Szövetségének.

P6_TA(2006)0316

Az európai országoknak a CIA által foglyok szállítására és illegális fogva tartására való feltételezett használata

Az Európai Parlament állásfoglalása az európai országoknak a CIA által foglyok szállítására és illegális fogva tartására való állítólagos használatáról – az ideiglenes bizottság közbenső jelentése (2006/2027(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel az európai országoknak a CIA által foglyok szállítására és illegális fogva tartására való állítólagos használatáról szóló, 2005. december 15-i állásfoglalására ⁽¹⁾,
 - tekintettel az európai országoknak a CIA által foglyok szállítására és illegális fogva tartására való állítólagos használatával foglalkozó ideiglenes bizottság felállításáról szóló, 2006. január 18-i határozatára ⁽²⁾,
 - tekintettel eljárási szabályzata 175. cikkére,
 - tekintettel az európai országoknak a CIA által foglyok szállítására és illegális fogva tartására való állítólagos használatával foglalkozó ideiglenes bizottság időközi jelentésére (A6-0213/2006),
- A. mivel az ideiglenes bizottság munkájának elsődleges célja annak megállapítása volt, az állítólagos tényekre való tekintettel, hogy az Európai Unió (EU) és tagállamai az Európai Unióról szóló Szerződés 6. cikkében lefektetett elveket tiszteletben tartva lépnek-e fel, különös tekintettel az alapvető jogok védelmére, amelyeket többek között az Európa Tanácsnak az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, 1950. november 4-i egyezménye határozott meg,

⁽¹⁾ Elfogadott szövegek, P6_TA(2005)0529.

⁽²⁾ Elfogadott szövegek, P6_TA(2006)0012.

2006. július 6., csütörtök

- B. mivel az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság által Nizzában, 2000. december 7-én kihirdetett, és az európai Alkotmány létrehozásáról szóló szerződés II. részébe is belefoglalt charta – az Európai Unió alapjogi chartája ⁽¹⁾ – a legfontosabb referenciaszövegek egyike Európában, és pedig nem csupán az Európai Közösségek Bírósága számára, hanem a tagállamok alkotmánybíróságai és egyéb bíróságai számára egyaránt,
- C. mivel a terrorizmus elleni küzdelem nem nyerhető meg azoknak a legfontosabb alapelveknek a feláldozásával, amelyeket a terrorizmus megsemmisíteni törekszik, azaz sohasem szabad veszélyeztetni az alapvető jogok védelmét; mivel a terrorizmus ellen jogi eszközökkel kell küzdeni, és leküzdése során tiszteletben kell tartani a nemzeti és nemzetközi jogszabályokat és felelősségteljes hozzáállás szükséges mind a kormányok, mind a közvélemény részéről,
- D. mivel az emberi méltóság sérthetetlenségének elve már az alapjogi charta első cikkében szerepel, és erre épül valamennyi egyéb alapjog is, különösen az élethez való jog (2. cikk), a kínzás és az embertelen vagy megalázó bánásmódok és büntetések tilalma (4. cikk), a védelem a kitoloncolással, a kiutasítással és a kiadatással szemben (19. cikk), a hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való jog (47. cikk); és mivel az emberi méltóság sérthetetlenségének elve még biztonsági megfontolásokból sem képezheti korlátozások tárgyát, sem békeidőben, sem pedig háborús körülmények között,
- E. mivel a például az Egyesült Nemzetek Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatában megállapított nemzetközi emberi jogi normák, a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya és kapcsolódó okmányai, és különösen az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény értelmében az Európai Unió tagállamai kötelesek biztosítani, hogy igazságszolgáltatásuk során minden személyt megillessenek a nemzetközi szinten elismert alapjogok, ideértve a kiadatás tilalmát olyan esetekben, amikor fennáll a kínzás vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód, illetve büntetés veszélye,
- F. mivel az európai és a nemzetközi emberi jogi jogszabályok tiltják az erőszakos eltüntetések, beleértve a titkos fogva tartást, amely során egy személyt bármiféle jogi eljárás keretein kívül, teljes elkülönítésben tartanak fogva valahol, a sorsát vagy hollétét érintő információknak a családja vagy a nyilvánosság előtt való feltárása nélkül,
- G. mivel a tagállamoknak az állítólagos tényekkel kapcsolatos felelőssége az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény rendelkezésein túlmenően azért is fennáll, mert csatlakoztak:
- az Egyesült Nemzetek 1984. december 10-i, a kínzás és más kegyetlen, embertelen és megalázó büntetések vagy bánásmódok elleni egyezményéhez,
 - az Egyesült Nemzetek Szervezetének közgyűlése által 1966. december 16-án elfogadott Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányához,
 - a nemzetközi polgári repülésről szóló, 1944. december 7-én Chicagóban megkötött egyezményhez, különös tekintettel annak 3., 4., és 6. cikkére,
- H. mivel az európai, amerikai és a világ összes, azonos cél iránt elkötelezett kormánya között a lehető legszorosabb együttműködésre van szükség a terrorizmus leküzdéséhez,
- I. mivel a lehető legpontosabb egyeztetésre és a lehető legszorosabb együttműködésre van szükség az ideiglenes bizottság, az Európa Tanács, az ENSZ Emberi Jogi Főbiztosa, valamint a tagállamok hatóságai, és különösen a nemzeti parlamentek között,

⁽¹⁾ HL C 364., 2000.12.18., 1. o.

2006. július 6., csütörtök

- J. mivel ezen egyeztetés és együttműködés során számításba kell venni a már megvalósult cselekményeket és vizsgálatokat, különös tekintettel az alábbiakra:
- a svéd ombudsman zárójelentése ⁽¹⁾, a svéd parlament alkotmányügyi bizottságának zárójelentése ⁽²⁾, valamint az ENSZ Kínzás Elleni Bizottságától még mindig várt jelentések ⁽³⁾, amelyek utalnak többek között Muhammed Al Zery és Ahmed Agiza Egyiptomnak való kiadatására,
 - a 2005. november 22-i és 2006. január 22-i tájékoztató feljegyzések az „Állítólagos titkos fogva tartásokról az Európa Tanács tagállamaiban”, amelyeket Dick Marty, az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlése Jogi és Emberi Jogi Bizottságának elnöke és előadója terjesztett elő,
 - a különböző tagállamokban jelenleg folyamatban levő bűnügyi nyomozások, különösen az Olaszországban a milánói helyettes államügyész által végzett, Abu Omar egyiptomi állampolgár elrablására vonatkozó nyomozás, és a Németországban a Münchener Államügyészség által végzett, Khaled El-Masri német állampolgár állítólagos elrablására és fogva tartására vonatkozó folyamatban lévő nyomozás keretében levont következtetések ⁽⁴⁾,
 - a különböző tagállamokban és csatlakozásra váró országokban folyamatban levő, illetve már lezárult vizsgálatok,
 - több tagállam, különösen Németország, az Egyesült Királyság, Spanyolország és Írország hatóságainak – a CIA által használt polgári repülőgépeknek a nevezett országok területén történő leszállásával összefüggésben tett – nyilatkozatai,
- K. mivel ugyanebben az összefüggésben különös fontosságot kell tulajdonítani az Emberi Jogok Európai Egyezménye 52. cikkének jogcímén végzett vizsgálat keretében az Európa Tanács főtitkára által készített időközi jelentésnek ⁽⁵⁾, valamint a 2006. április 12-én tartott sajtótájékoztatón a főtitkár által tett nyilatkozatoknak, amelyekre az Európai Tanács tagállamai – és közöttük az Európai Unió tagállamai – által szolgáltatott részletes adatok birtokában került sor ⁽⁶⁾; mivel a főtitkár kijelentette, hogy a fogolyszállító repülőjáratok alkalmazására nyilvánvalóan több ízben sor került, és „gyakorlatilag tagállamaink egyike sem vezetett be olyan jogi és közigazgatási intézkedéseket, amelyek alkalmasak volnának az emberi jogok megsértésével szembeni hatékony személyi védelem nyújtására a területükön baráti biztonsági szolgálatok ügynökei által végrehajtott akciók során”, továbbá, hogy „hivatalos beismerést tartalmazó választ kapott arra vonatkozóan, hogy személyeket szolgáltatott ki külföldi ügynökök számára olyan eljárások alkalmazásával, amelyek nem felelnek meg az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény és az Európa Tanács egyéb jogi eszközei által előírt jogvédelmi szabályoknak és intézkedéseknek” ⁽⁷⁾,
- L. mivel az ideiglenes bizottság munkájának ezen első szakasza lehetővé tette átfogó információs akták összegyűjtését, amelyek különös tekintettel az alábbiakból erednek:
- a 2006. február 13-án és 23-án, március 6-án, 13-án, 21-én és 23-án, április 20-án és 25-én valamint május 2-án ügyvédek, újságírók, nem kormányzati szervezetek (NGO-k) képviselői, a rendkívüli kiadatok állítólagos áldozatainak képviselői, a tagállamok hatóságainak képviselői, valamint az európai intézmények jelenlétében tartott meghallgatások,

⁽¹⁾ Parlamenti ombudsman, „A két egyiptomi állampolgár kitoloncolására irányuló kormányhatározat rendőrség által történt végrehajtásának vizsgálata”, hivatkozási szám: 2169-2004 (2005. május 22.).

⁽²⁾ Svéd parlament, „A svéd kormány fellépése az Egyiptomba történt kitoloncolás ügyében”, Vizsgálati jelentés 2005/06.KU2,

http://www.riksdagen.se/templates/R_PageExtended_7639.aspx

⁽³⁾ A Kínzás Elleni Bizottság határozata, a közlemény száma: 233/2003, M. Ahmed Hussein Kamil Agiza/Suède (2005. május 20.),

<http://www.unhchr.ch/tbs/doc.nsf/MasterFrameView/3ef42bcd48fe9d9bc1257020005533ca?Opendocument>

⁽⁴⁾ Milánói Bíróság, Sezione Giudice per le indagini preliminari, hivatkozási számok: 10838/05 R.G.N.R és 1966/05 R.G.GIP.

⁽⁵⁾ A főtitkár által az Emberi Jogok Európai Egyezménye 52. cikkének értelmében készített jelentés a terrorista cselekményekkel gyanúsított személyek titkos fogvatartásáról és szállításáról, nevezetesen más államok szolgálatában álló szervek által vagy azok felbujtására,

<https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?Ref=SG/Inf%282006%295&Sector=secPrivateOffice&Language=lanEnglish&Ver=original&BackColorInternet=9999CC&BackColorIntranet=FFBB55&BackColorLogged=FFAC75>

⁽⁶⁾ <http://www.coe.int/T/E/Com/Files/Events/2006-cia/annexes.asp>

⁽⁷⁾ Feljegyzések Terry Davis, az Európa Tanács főtitkárának sajtótájékoztatójához, 2006. április 12.

http://www.coe.int/T/E/Com/Files/PA-Sessions/April-2006/20060412_Speaking-notes_sg.asp

2006. július 6., csütörtök

- a meghívott felszólalók írásbeli hozzászólásai, valamint a jelenlegi időpontig az ideiglenes bizottság tudomására jutott hivatalos és egyéb dokumentumok,
 - az Egyesült Államok kormánya képviselőinek nyilatkozatai, amelyekben elismerik a kiadatás gyakorlatát, ugyanakkor tagadják, hogy kínzást hajtottak vagy hajtottak volna végre,
- M. mivel, bármiféle kvázi-jogi vizsgálati jogkör hiányában és a nemzeti hatóságok által titokban tartott állítólagos hírszerző szolgálati tevékenység ellenére, az ideiglenes bizottság megerősített információkat gyűjtött arra vonatkozólag, hogy bizonyos, az európai polgárokat és lakosokat érintő törvénytelen tevékenységek folytak európai területeken és így az európai kormányokra helyezte át annak bizonyításának a terhét, hogy az EU-Szerződés 6. cikkének és az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezménynek megfelelően valóban teljesítették-e emberi jogi kötelezettségeiket,
- N. mivel az ideiglenes bizottság által mostanáig elvégzett munka megerősíti az ideiglenes bizottság felállításáról szóló, 2006. január 18-i parlamenti határozat megalapozottságát, de egyúttal rámutat további ellenőrzések elvégzésének és kiegészítő adatok gyűjtésének szükségességére is, és ezért fontos, hogy munkáját a rábízott feladatok maradéktalan ellátását lehetővé tevő módon folytathassa,
- O. mivel a 2006. január 18-i határozat (3) bekezdése előírja, hogy az ideiglenes bizottságnak időközi jelentést kell előterjesztenie, amelyhez részletes javaslatokat kell fűznie további munkájának megszervezéséről,
- P. mivel a jelen állásfoglalásban az „európai országok” alatt a tagállamokat, a csatlakozásra váró, a tagjelölt és a társult országokat kell érteni, ahogyan azt az ideiglenes bizottság 2006. január 18-án elfogadott megbízatása kimondja,
- Q. mivel a jelen állásfoglalás három különböző, az Egyesült Államok által látszólag alkalmazott gyakorlatot foglal magában:
- rendkívüli kiadatás, amely során más országok kormányaihoz szállítanak személyeket vallatásra,
 - titkos fogva tartás, amely során az Egyesült Államok irányítása alatt álló területre szállítanak személyeket, és
 - megbízási fogva tartás, amely során az Egyesült Államok utasítására harmadik ország őrizetében helyeznek személyeket fogva tartás céljából; jöllehet nincsenek nyilvános adatok arról, hogy bármely európai ország személyeket őrizne az Egyesült Államok utasítására, nagyon valószínű, hogy többen áthaladtak európai országokon, útban hasonló fogva tartásuk helyszínére felé,

Az ideiglenes bizottság által mostanáig feltárt információk tekintetében

1. elfogadja az Európa Tanács főtítkárnak – az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény 52. cikkének jogcímén végzett vizsgálat alapján levont – következtetéseit;
2. tudomásul veszi, ugyanebben az összefüggésben, az Európa Tanács Joggal a Demokráciáért Bizottsága (a Velencei Bizottság) ⁽¹⁾ 363/2005. számú, az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlése elé terjesztett véleményét, és különösen annak alábbi vonatkozásait:
 - az Európa Tanács bármely tagállama, amely tevőlegesen vagy hallgatólagosan közreműködik titkos fogva tartások előidézésében és végrehajtásában, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény értelmében felelősséget visel,

⁽¹⁾ http://www.venice.coe.int/docs/2006/CDL-AD%282006%29009-e.asp#_Toc130704767

2006. július 6., csütörtök

- az Európa Tanács bármely tagállama ugyancsak felelősséget visel abban az esetben, ha – rendőrségének, biztonsági erőinek stb. – tisztviselői ultra vires (hatáskörüket túllépve) cselekedve a kormány tudomására nem hozott, titkos letartóztatásban vagy fogva tartásban külföldi hatóságokkal együttműködnek, illetve azt tényleg elvégzik;
3. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a titkosszolgálatokra vonatkozó szabályok több tagállamban nem tűnnek megfelelőnek, ami szigorúbb ellenőrzés bevezetését teszi szükségessé, különösen a külföldi titkosszolgálatoknak a szóban forgó tagállamok területén és külföldi katonai bázisokon végzett tevékenységét illetően; és úgy ítéli meg, hogy az együttműködés szabályait EU-s szinten kell megállapítani;
4. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az Észak-atlanti Szerződés Szervezete (NATO) mostanáig megtagadta a hozzáférést az ideiglenes bizottság számára a Washingtoni Szerződés 5. cikkének végrehajtásáról szóló, 2001. október 4-én elfogadott NATO tanácsi határozat teljes szövegéhez; nyomatékosan felhívja a NATO-t, hogy a kérdés tisztázása érdekében biztosítson hozzáférést a határozat teljes szövegéhez;
5. elismeri az uniós tagállamok és szövetségeseik hírszerző szolgálatai közötti szoros együttműködés fontosságát, hangsúlyozza azonban, hogy ez az együttműködés nem keverhető össze az európai terület és légtér feletti szuverenitás átengedésével;
6. megjegyzi, hogy Guy De Vries, az EU terrorizmusellenes koordinátora, valamint Javier Solana, a közös kül- és biztonságpolitika főképviseelője kijelentették, hogy nincs tudomásuk olyan esetről, hogy CIA-val együttműködő tagállamok megsértenék a nemzeti, európai vagy nemzetközi jogot, emellett hozzátették, hogy az uniós jog szerint azonban nem is jogosultak erre vonatkozó információt kérni a tagállamoktól;

A CIA és az USA egyéb ügynökségei vagy szolgálatai vagy harmadik országok egyéb biztonsági szolgálatai által megvalósított törvénytelen őrizetbe vételek, eltávolítások, letartóztatások, elhurcolások, rendkívüli kiadatások és titkos fogva tartások tekintetében

7. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a tagállamokban, az Európa Tanácsban és az ideiglenes bizottság munkája során már feltárt adatok szerint 2001. szeptember 11. óta és a terrorizmus elleni elengedhetetlen küzdelem keretében az alapvető emberi jogok több ízben súlyos és elfogadhatatlan jogsértések tárgyát képezték, különös tekintettel az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezményre, a kínzás és más kegyetlen, embertelen és megalázó büntetések vagy bánásmódok elleni ENSZ-egyezményre, az Európai Unió alapjogi chartájára és a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányára;
8. az ideiglenes bizottság elé terjesztett információk alapján arra a következtetésre jutott, hogy a CIA vagy más egyesült államokbeli titkosszolgálatok bizonyos esetekben közvetlenül felelősek voltak terrorcselekmények gyanúsítottjainak a tagállamok, valamint a csatlakozásra váró és tagjelölt országok területén történő törvénytelen őrizetbe vételében, eltávolításában, elhurcolásában, fogva tartásában és többek között európai állampolgárok vagy lakosok rendkívüli kiadatásában; emlékeztet arra, hogy ezek a fellépések nem felelnek meg az ismert nemzetközi jogi elveknek és ellentétben állnak az emberi jogi alapelvekkel;
9. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az Egyesült Államok és az európai országok közötti együttműködési megállapodásokat nem bocsátották az ideiglenes bizottság rendelkezésére;
10. elítéli a rendkívüli kiadatás gyakorlatát, amelynek célja, hogy a gyanúsított személyeket ne vessék bírósági eljárás alá, hanem harmadik országoknak szolgáltatassák ki őket, ahol kínzásukra is sor kerülhet, azért, hogy az Egyesült Államok vagy helyi szervek ellenőrzése alatt álló létesítményekben kínzást is alkalmazva kihallgassák és fogva tartsák őket; ahogy az Manfred Nowak, a kínzással kapcsolatos ügyekért felelős különmegbízott által levont következtetésekben is szerepel, elfogadhatatlannak tartja egyes kormányok gyakorlatát, amely szerint felelősségük csökkentése érdekében diplomáciai biztosítékokat kérnek olyan országoktól, amelyek esetében alaposan feltételezhető, hogy kínzást alkalmaznak; továbbá úgy ítéli meg, hogy személyek rendkívüli kiadatása olyan helyekre, ahol jellemző a kínzás, az ENSZ Kínzás Elleni Egyezményének 3. cikkében megállapított az ún. „non-refoulement” (visszaküldés tilalma) elvének megsértése;

2006. július 6., csütörtök

11. a diplomáciai biztosítékokat, amennyiben eltérést követelnek a normáktól, a harmadik országokban alkalmazott kínzások hallgatólagos elismerésének tartja, és ennek következtében ellentétesnek az EU azon kötelezettségeivel, amelyeket a Tanács által 2001. április 9-én elfogadott, az „EU kínzással és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmóddal vagy büntetéssel kapcsolatban harmadik országokkal szemben folytatandó politikájáról szóló iránymutatásokban” állapítottak meg;

12. aggasztja a Maher Arar, kanadai állampolgár által az ideiglenes bizottság előtt tett vallomás, amely szerint őt az Egyesült Államok hatóságai letartóztatták, a CIA egy európai repülőtéren keresztül átszállított és tizenkét hónapon keresztül Szíriában tartották fogva, ahol megkínozták; ugyanakkor tudomásul veszi John Bellinger, az Egyesült Államok jogi tanácsadójának nyilatkozatát, melyet az ideiglenes bizottság amerikai látogatásakor tett, miszerint az Arar-üggyel az Egyesült Államok bevándorlási és vámügyi jogszabályai szerint foglalkoznak, és annak semmi köze nincsen az állítólagos kiadatási esetekhez;

13. komolyan aggódik amiatt, hogy az ideiglenes bizottság munkájának minden eredménye ez idáig arra enged következtetni, hogy a CIA fedővállalatokat használt annak érdekében, hogy kikerülje a polgári repülőgépekre vonatkozó Chicagói Egyezményben lefektetett jogi kötelezettségeket, lehetővé téve ezzel a terrorizmus vádjával gyanúsított személyek törvénytelen átadását a CIA, az Egyesült Államok vagy más országok (többek között Egyiptom, Jordánia, Szíria és Afganisztán) őrizetébe, ahol rendszeresen alkalmaznak kínzást a kihallgatások során, miként azt az Egyesült Államok kormánya maga is elismeri (!);

14. megjegyzi, hogy az ideiglenes bizottság munkája mindeddig nem fedett fel semmilyen bizonyítékot arra vonatkozóan, hogy az EU-ban titkos börtönök lennének; úgy véli azonban, hogy az elkövetkező hónapok során az ideiglenes bizottság munkája fokozottan összpontosít majd e kérdésre;

15. üdvözlöi az Egyesült Államok Kongresszusának reakcióját, amellyel keresztülvitte az állami ügynökségek által az állítólagos terroristákkal szemben alkalmazott törvénytelen bánásmód elleni nagyobb védelem biztosítását célzó McCain-módosítást;

Azon feltételezés tekintetében, miszerint a tagállamok vagy csatlakozó országok tevőlegesen vagy mulasztások révén közreműködtek volna a letartóztatásokban, törvénytelen elhurcolásokban, eltávolításokban, rendkívüli kiadásokban és titkos fogva tartásokban, illetve azokban bűnrészesek lennének

16. az eddig összegyűjtött tanúvallomások és dokumentumok alapján valószínűtlennek tartja, hogy bizonyos európai kormányoknak ne lett volna tudomásuk az országaik területén megvalósított rendkívüli kiadatokhoz kapcsolódó cselekményekről; különösen azt tartja teljesen valószínűtlennek, hogy a számos tagállam légtere feletti több száz repülőjárat és az európai repülőtereken hasonló mennyiségű átmenő forgalom megvalósulhatott a biztonsági szolgálatok vagy a hírszerző szolgálatok és magas beosztású tisztviselők tudta nélkül, és anélkül, hogy legalább ne gondoltak volna e repülőjáratok és a rendkívüli kiadás gyakorlata közötti összefüggésre; megjegyzi, hogy ezt a feltevést az a tény igazolja, hogy az Egyesült Államok magas beosztású kormányhivatalnokai állításuk szerint mindig az európai országok nemzeti szuverenitásának megsértése nélkül cselekedtek;

17. a bűnügyi nyomozások eredményei, a tanúvallomások és a megvizsgált dokumentumok tükrében ugyancsak valószínűtlennek tartja, hogy Abu Omar egyiptomi állampolgár 2003. február 17-én, Milanóban, CIA ügynökök által történt elrablását az olasz kormányzati hatóságok vagy biztonsági szervek előzetes tájékoztatása nélkül szervezték volna meg és hajtották volna végre;

18. felszólítja az olasz kormányt – feltételezve, hogy már nem érvényesek azok a körülmények, amelyek következtében a korábbi döntést meghozták – hogy kérje annak a 22 CIA-ügynöknek a kiadatását, akik kapcsolatba hozhatók Abu Omar elrablásával, azért, hogy segítsék a folyamatban lévő bírósági eljárást, és segítsenek a történetek kiderítésében;

(¹) Az emberi jogokról szóló jelentéseket lásd: U.S. Department of State country reports on human rights practices (2003).

2006. július 6., csütörtök

19. elítéli a német állampolgárságú Khaled El-Masri CIA általi elrablását, akit 2004 januárja és májusa között Afganisztánban tartottak fogva és megalázó és embertelen bánásmódban részesítettek; kifejezi továbbá azt a még el nem oszlatott gyanúját, miszerint Khaled El-Masrit e dátum előtt, 2003. december 31-től 2004. január 23-ig Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaságban tartották fogva és hogy onnan 2004. január 23–24-én szállították át Afganisztánba; nem tartja kielégítőnek azokat az intézkedéseket, amelyeket Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság saját állítása szerint tett a kérdés kivizsgálása érdekében;
20. üdvözlí a német parlament alsóházában (Bundestag) folytatott parlamenti vizsgálatot, és várja a vizsgálóbizottság végső döntését;
21. hangsúlyozza az EU terroristaellenes intézkedései demokratikusabb és jogszerűbb vizsgálatának szükségességét; úgy véli, hogy a Tanács terrorizmus elleni küzdelemmel foglalkozó munkacsoportjának ülései során rendszeresen foglalkoznia kell az emberi jogokkal és éves jelentést kell közzétennie ebben a témában;
22. felhívja a jövőbeli alapjogi ügynökséget, hogy kísérelje különös figyelemmel az állítólagosan terrorizmus vádjával gyanúsítottaknak a tagállamokból harmadik országoknak történő kiadatására vonatkozó ügyeket;
23. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a svéd állam Bromma repülőterén 2001. december 18-án lemondott a bűnüldözés feletti irányításról, amikor a kormány két egyiptomi állampolgár, Mohammed Al Zary és Ahmed Agiza Deplores kitoloncolására vonatkozó határozatát végrehajtották, és engedélyezték, hogy az Egyesült Államok alkalmazottai hatósági jogköröket gyakoroljanak Svédország területén, ami a vezető svéd parlamenti ombudsman szerint összeegyeztethetetlen a svéd joggal;
24. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy Mohammed Al Zary és Ahmed Agiza egyiptomi állampolgárok 2001. decemberi, Svédország általi kitoloncolása pusztán az egyiptomi kormány által adott diplomáciai biztosítékokon alapult, amely nem nyújtott hatékony garanciákat a kínzással szemben;
25. szorgalmazza, hogy folytassák azt a nyomozást, amelynek célja, hogy tisztázza a NATO által irányított Stabilizációs Haderő (SFOR) kötelékében szolgálatot teljesítő amerikai katonák szerepét hat boszniai állampolgár és/vagy algériai származású lakos elrablásában és a Guantánamói-öbölbe való szállításában, amely a boszniai legfelső bíróságnak a gyanúsítottak szabadon bocsátásáról rendelkező határozata ellenére történt, ahogy azt az ENSZ kínzásokkal kapcsolatos ügyekért felelős különmegbízottja, Manfred Nowak tanúsította, aki abban az időben a boszniai és hercegovinai emberi jogi központ tagja volt; kéri, hogy folytassanak további vizsgálatokat a boszniai kormány ebben az ügyben játszott lehetséges szerepéről; hangsúlyozza ezzel kapcsolatban a NATO és az Egyesült Nemzetek Nemzetközi Rendőri Munkacsoportjának (IPTF) lehetséges részvételéről való több információ beszerzésének szükségességét;
26. szorgalmazza, hogy folytassák a nyomozásokat az állítólagos koszovói titkos büntetés-végrehajtási intézetek létezésének tisztázásáról és a Koszovói Haderő (KFOR) alakulatainak a terrorizmus vádjával gyanúsított személyek törvénytelen fogva tartásában játszott lehetséges szerepéről;
27. javasolja, hogy hívják meg a NATO főtitkárát az ideiglenes bizottság egyik meghallgatására, hogy tisztázzák többek között az SFOR és a KFOR alakulatok lehetséges szerepét a terrorizmussal gyanúsított személyek törvénytelen letartóztatásában, átadásában és fogva tartásában;
28. emlékezteti a tagállamokat, hogy az Emberi Jogok Európai Bíróságának esetjoga szerint az államoknak tételes anyagi jogi és eljárásjogi kötelezettségei vannak az emberi jogok tekintetében, és hogy kötelesek jogi intézkedéseket tenni az emberi jogok megsértésének területükön történő megakadályozására, továbbá ki kell vizsgálniuk az állítólagos sérelmeket és meg kell büntetniük a felelősöket ott, ahol ilyen sérelmek történtek; megjegyzi továbbá, hogy az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény megsértése esetén felelősségre vonhatóak, ha nem tesznek eleget ezeknek a tételes kötelezettségeiknek; végezetül hangsúlyozza, hogy a tagállamok kötelesek vizsgálatokat folytatni annak megállapítására, hogy használták-e területeket és légtérüket, akár maguk, akár ehhez szükséges közvetlen vagy közvetett közreműködésükkel harmadik országok, az emberi jogok megsértése során, és hogy minden olyan jogalkotási intézkedést is meg kell tenniük, amely az ilyen jogsértések ismételt előfordulásának megelőzéséhez szükséges;

2006. július 6., csütörtök***A kínzás alkalmazása tekintetében***

29. hangsúlyozza, hogy a kínzás elleni ENSZ-egyezmény 1. cikke a kínzás illetve a kegyetlen, embertelen és megalázó bánásmód teljes tilalmát tartalmazza, amely nem tűr el kivételeket még háborús állapot vagy háborús fenyegetettség, belső politikai bizonytanság vagy bármely egyéb kivételes helyzet esetében sem; emlékeztet arra, hogy az „incommunicado” fogva tartás (a teljes elkülönítés), az emberrablás és a rendkívüli kiadatás esetei a nemzetközi jog, különösen az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény 3. és 5. cikke értelmében az alapvető jogok megsértését jelentik, különösen akkor, ha ezek a cselekedetek a kínzással, illetve az embertelen vagy megalázó bánásmóddal egyenértékűek;

30. emlékeztet arra, hogy – miként azt a kínzás elleni ENSZ-egyezmény előírja – a kínzás illetve kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód által kicsikart információk vagy vallomások semmilyen esetben sem tekinthetők érvényes bizonyítéknak, illetve semmilyen más módon sem lehet felhasználni ezeket; ismételten felhívja a figyelmet a kínzás alatt tett vallomások megbízhatóságával és ezeknek a terrorizmus megelőzéséhez és visszaszorításához való hozzájárulásával kapcsolatos általános érvényű kételyekre, amint erről az ideiglenes bizottság előtti egyik meghallgatás alkalmával többek között beszámolt Craig Murray, Nagy-Britannia volt üzbecsitzáni nagykövete is;

31. nyomatékosan felszólítja a tagállamokat, illetve a csatlakozásra váró és a tagjelölt országokat, hogy tartsák szigorúan tiszteletben a kínzás elleni ENSZ-egyezmény 3. cikkét, különösen a hazatonloncolás nem alkalmazásának elvét, amely szerint „egyetlen részes állam sem köteles kiutasítani, hazatonloncolni vagy kiadni valakit egy másik olyan államnak, ahol hitelt érdemlő információk alapján feltételezhető, hogy az illető személyt megkínózzák”; ezen kívül felhívja az Egyesült Államokat, hogy vizsgálja felül a hazatonloncolás nem alkalmazásának elvére vonatkozó értelmezését aszerint, ahogyan ezt az elvet a nevezett egyezmény 3. cikke is megfogalmazza;

32. felszólítja a tagállamokat, hogy ne hagyatkozzanak a terrorizmus ellen nyújtott diplomáciai biztosítékokra, ahogy azt Manfred Nowak javasolta;

33. felszólítja a Tanácsot, hogy fogadjon el közös álláspontot az olyan harmadik országoktól kapott diplomáciai biztosítékok tagállamok általi alkalmazásáról, ahol okkal feltételezhető, hogy ezeket a személyeket kínzás vagy kegyetlen bánásmód fenyegeti;

Az európai légtér és európai repülőterek CIA által történő használata tekintetében

34. úgy véli, hogy a CIA a tulajdonában lévő vagy az általa bérelt repülőgépekkel végrehajtott számos repülés, amelyek során a tagállamok, valamint a csatlakozásra váró és tagjelölt országok légtérét és repülőtereit használták, a Chicagói Egyezmény megsértését jelentette, mert a nevezett megállapodás 3. cikke által előírt, előzetes engedély megszerzésére vonatkozó kötelezettségnek nem tettek eleget;

35. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy egyetlen tagállam, illetve csatlakozásra váró vagy tagjelölt ország sem alkalmaz eljárást annak ellenőrzésére, hogy a polgári repülőgépeket nem használják-e fel az emberi jogok terén nemzetközi szinten elfogadott előírásokkal összeegyeztethetetlen célokra;

36. úgy ítéli meg, hogy az egységes európai légtérre, a nemzeti légterek használatára, felügyeletére és irányítására, a tagállamok és az európai szállítók repülőtereinek használatára vonatkozó európai jogszabályozás teljességgel elégtelen; hangsúlyozza, hogy új nemzeti előírások megsabására van szükség, ezért felhívja a Bizottságot, hogy haladéktalanul lásson hozzá a jogi szabályozás fejlesztéséhez a nemzeti jogszabályok harmonizálását célzó, nem kereskedelmi jellegű polgári légi közlekedés ellenőrzéséről szóló irányelvi javaslat kidolgozásával;

37. felhívja a Bizottságot, hogy tegyen javaslatokat a tagállamoknak az EU repülőtereit és légtérét használó bérelt magángépek tevékenységének ellenőrzésére vonatkozó előírások javításával kapcsolatban;

38. fontosnak tartja, hogy rávilágítsanak a 2003. január 22-én Athénban aláírt új transzatlanti menetrend valódi lényegére, amely megemlíti az európai szállítási lehetőségek megnövekedett használatát a bűnözők/nem kívánatos külföldiek visszatérítésének támogatásában;

39. fontosnak tartja annak megállapítását, hogy valójában hogyan használták az Egyesült Államok titkoszolgálatai a légtérét, a polgári és katonai repülőtereket, valamint a NATO és az Egyesült Államok bázisait;

2006. július 6., csütörtök

40. fontosnak tartja, hogy meggyőződjenek arról, vajon létezik-e bizonyíték arra, hogy titkos börtönök működnek egyes európai országokban, ahogy azt számos, újságírók és hiteles nem kormányzati szervek által vezetett vizsgálat során állították;

Az ideiglenes bizottság által eddig teljesített hivatalos kiküldetések tekintetében

41. úgy ítéli meg, hogy a Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaságba és az Amerikai Egyesült Államokba való két hivatalos kiküldetés az ideiglenes bizottság munkájához nélkülözhetetlen információk forrása volt, és lehetővé tette mind a politikai hatóságok eseményekről alkotott véleményének, mind a polgári társadalom nézeteinek közvetlen megismerését;

42. elítéli azt a tényt, hogy Khalid El-Masri német állampolgárt 2004-ben Afganisztánban több mint négy hónapig törvénytelenül fogva tartották; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság vonakodott megerősíteni azt, hogy El-Masri Skopjében volt, és valószínűleg ott tartották fogva a CIA ügynökök által Afganisztánnak történő kiadatása előtt;

43. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az Egyesült Államok meglehetősen korlátozóan értelmezi a kínzás elleni egyezményt, nevezetesen a kiadások tilalmát, amelyek a kiszolgáltatott foglyok kínzásához, illetve ahhoz vezethetnek, hogy megalázó, kegyetlen vagy embertelen bánásmódban részesüljenek;

Az ideiglenes bizottság további munkája tekintetében

44. megállapítja, hogy az ideiglenes bizottságnak tovább kell folytatnia munkáját, és mélyrehatóbban kell vizsgálnia a szóban forgó eseményeket annak megállapítása érdekében, hogy valóban fennáll-e az EU-Szerződés 6. cikkének egy vagy több tagállam általi megsértése; hangsúlyozza egyúttal, hogy a vizsgálatokat ki kell terjeszteni a jelen állásfoglalásban egyértelműen meg nem nevezett országokra is;

45. úgy határoz következőképpen, hogy az ideiglenes bizottság a tizenkét hónapos megbízásából fennmaradó időszakban tovább folytatja munkáját, a mandátumának az Európai Parlament eljárási szabályzata 175. cikkében foglalt esetleges meghosszabbítására vonatkozó rendelkezések sérelme nélkül;

46. úgy ítéli meg, hogy az Európai Unió és az Európa Tanács szintjén végzett jogalkotási előkészítő munkát a lehető legrövidebb időn belül el kell kezdeni a tagállamok joghatósága alá tartozó személyek megfelelő jogvédelmének biztosítása érdekében, valamint a hírszerző szolgálatok hatékony nemzeti és európai szintű parlamenti ellenőrzésének biztosítása céljából; ez utóbbihoz nélkülözhetetlennek tartja az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének felállítását és működésének megkezdését;

47. sajnálja, hogy az amerikai és európai jogi modellek között határozott megközelítésbeli különbségek merültek fel az ideiglenes bizottság megbízatási körébe eső témák vonatkozásában; elismeri azonban, hogy a nemzetközi terrorizmus az EU és a nemzetközi közösség egészének biztonsága és stabilitása szempontjából az egyik legkomolyabb fenyegetést jelenti, valamint, hogy e fenyegetés ellen kizárólag törvényes eszközökkel lehet küzdeni az USA-val való szoros együttműködésben; rámutat annak fontosságára, hogy a rendkívüli kiadást egyértelműen tiltsák be a nemzetközi jogban, és hogy az európai intézmények alakítsanak ki közös álláspontot ebben a kérdésben, és azt tárgyalják meg az érintett harmadik országokkal;

48. úgy ítéli meg, hogy az ideiglenes bizottságnak a munkája befejezésekor egyúttal javaslatokat is kell tennie az irányadó elvek tekintetében, különösen:

- az emberi jogi kötelezettségek tagállamok általi teljesítését biztosító belső EU-s ellenőrzési intézkedések szükségességére vonatkozóan,
- a hírszerző szolgálatok közötti információ csere új szabályaira vonatkozóan,
- a harmadik országokkal és nemzetközi szervezetekkel a terrorizmus elleni harc jegyében kötött megállapodásokra vonatkozóan,

2006. július 6., csütörtök

- a harmadik országokkal az Európai Szomszédsági Politikával kapcsolatban kötött megállapodásokra vonatkozóan, amelyek legfontosabb alapelve az emberi jogok tiszteletben tartása;
49. kéri Elnökségét, hogy hozza meg a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy az ideiglenes bizottság – figyelembe véve hatáskörének rendkívül sajátos jellegét is – maradéktalanul elláthassa a rábízott feladatokat, és munkája során mindvégig kapjon meg minden szükséges felmentést a Parlament belső szabályozása alól, különösen azon szabályok alól, amelyek tárgya:
- az ideiglenes bizottságok meghallgatásaira meghívható és költségtérítésre jogosult szakértők száma,
 - az ideiglenes bizottságok hivatalos kiküldetéseivel összefüggésben engedélyezett utazások és az azokban részt venni jogosult képviselők száma,
 - az ideiglenes bizottságok által lefolytatott meghallgatásokon készítendő szó szerinti jegyzőkönyvek felvétele, valamint a jegyzőkönyvek lefordítása a vizsgálatok által érintett EU-s országok nyelvére;
50. üdvözlí az Európa Tanács, különösen a Jogi és Emberi Jogi Bizottság előadójának fellépését, valamint az Európa Tanács és az ideiglenes bizottság között létrejött együttműködést;
51. kéri a Tanácsot és annak valamennyi tagját, különösen annak elnökségét, hogy nyújtson teljes körű támogatást az ideiglenes bizottság számára, a lojális együttműködés elve szerint, ahogyan azt az alapszerződések és az Európai Közösségek Bíróságának joggyakorlata meghatározzák;
52. felhívja a tagállamokat, hogy képviseljenek határozottabb álláspontot a Guantánamói-öbölben lévő fogolytábor bezárásával kapcsolatban, és hogy vállaljanak kezdeményező szerepet az olyan őrizetbe vett személyek helyzetére való megoldás megtalálásában, akik ellen nem indítanak jogi eljárást, és akik azért nem térhetnek vissza hazájukba, mert hontalanná váltak, vagy mert kínzással, illetve egyéb kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmóddal néznének szembe;
53. sürgeti a tagállamokat, hogy adjanak meg minden szükséges támogatást és segítséget, különösen jogsegélyt azoknak az európai állampolgároknak és az EU területén letelepedett mindazon személyeknek, akiket jelenleg Guantánamóban tartanak fogva;
54. ösztönzi az Európa Tanács kínzás megelőzésére létrehozott bizottságát (CPT), hogy igyekezzen biztosítani azt, hogy az Európa Tanács minden tagállama teljesítse azon kötelezettségét ⁽¹⁾, hogy értesíti a CPT-t a területükön lévő minden büntetés-végrehajtási intézetről, és lehetővé teszi a bejutást ezekbe a létesítményekbe;
55. ösztönzi a Bizottságot, hogy továbbra is támogassa az ideiglenes bizottságot az általa végrehajtandó valamennyi intézkedés során;
56. emlékeztet arra, hogy alapvető fontosságú a maradéktalan együttműködés a tagállamok, a csatlakozásra váró, a tagjelölt és a társult országok parlamentjeivel, és kiváltképpen azokkal, amelyek ugyanezen tárgyban ugyancsak elkezdték munkájukat;

*
* *

57. felszólítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a tagállamok, valamint a csatlakozásra váró, tagjelölt és társult országok kormányainak és parlamentjeinek, továbbá az Európa Tanácsnak, az Egyesült Államok kormányának és kongresszusa két képviselőházának.

⁽¹⁾ Európai egyezmény a kínzás és az embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmódok megelőzéséről, hivatkozási szám: CPT/Inf/C (2002) 1 [EN] (Part 1) – Strasbourg, 1987.XI.26., 8. cikk.